

Onderwerp

Jaarverslag provinciearchivaris 2020

Kern mededeling:

Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over de uitvoering van het informatie- en archiefbeheer in 2020, aan de hand van het jaarverslag van de provinciearchivaris. Dit jaarverslag wordt als bijlage ter kennis aangeboden

Mededeling:

Conform artikel 8 van de Archiefverordening 2018 informeren wij u over de uitvoering van het informatie- en archiefbeheer in 2020. Dit doen wij aan de hand van het jaarverslag van de provinciearchivaris over 2020. Goede en juiste informatie is nodig om besluiten te kunnen nemen, om verantwoording af te kunnen leggen, voor inzicht in de publiekrechtelijke taken en de bedrijfsvoering en heeft ook een cultuurhistorisch aspect.

De provinciearchivaris constateert dat de provincie zich bewust is van het belang van een goede informatiehuishouding en aandacht heeft voor de complexiteit van het digitale landschap. De gevolgen van de Covid-19 crisis hebben in 2020 echter de overhand gekregen, waardoor de provincie in 2020 ten dele opvolging heeft gegeven aan de ontwikkelingen die zijn ingezet. De ontwikkelingen die in 2020 vertraging hebben opgelopen zijn het implementeren van het kwaliteitssysteem voor de operationele taken, een onderzoek naar het gebruik van het DMS en het ontwikkelen van een hotspotmonitor en daarbij het vaststellen van Covid-19 als hotspot. Dit is deels veroorzaakt door het langdurig digitaal thuiswerken alsook door aandachtspunten in de bezetting van het uitvoerende team. De provinciearchivaris erkent in haar jaarverslag dat door het thuiswerken sommige werkprocessen minder effectief en efficiënt verlopen. Genoemde ontwikkelingen zijn opgenomen in de plannen voor 2021.

De benoemde actiepunten 2021 worden dit jaar zoveel mogelijk opgepakt. De focus in 2021 ligt op de voorbereiding van wet- en regelgeving, doorontwikkeling van het kwaliteitssysteem, voorbereidende acties voor duurzaam digitale informatiehuishouding en het inlopen van de achterstand bij de vernietiging.

Daarnaast is in het jaarverslag aandacht voor de verzelfstandiging van Het Flevolands Archief en enkele archieven in de provinciale archiefbewaarplaats die bewerkt moeten worden voordat deze raadpleegbaar zijn. Tevens wordt een update gegeven van de ontwikkelingen bij Gemeenschappelijke Regelingen.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Aanbiedingsbrief jaarverslag 2020 provinciearchivaris Het Flevolands Archief	2786948	Ja
Jaarverslag provinciearchivaris 2020	2786943	Ja

Registratienummer

2801173

Datum

24 augustus 2021

Afdeling/Bureau

CZ

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Appelman, J.N.J.

Fackeldey, J.A.

Ter kennisname aan PS en

burgerleden

Provincie Flevoland
T.a.v. het College van Gedeputeerde Staten

Verzending per email aan: infopunt@flevoland.nl
Cc naar: Afdeling IV: [REDACTED]@flevoland.nl

DATUM 26 april 2021
BETREFT Jaarverslag 2020 inzake toezicht informatiebeheer provincie Flevoland
Kenmerk: U2021-46

Geacht College,

Conform artikel 9 en 12 van uw Archiefverordening 2018 ontvangt u bijgaand het jaarverslag inzake het toezicht op het informatiebeheer bij de provincie Flevoland over het jaar 2020. Zoals bepaald in artikel 8 van de Archiefverordening 2018 kan dit jaarverslag worden toegezonden aan Provinciale Staten.

De verslaglegging betreft in de eerste plaats het toezicht op het informatiebeheer bij de provincie, waarbij zowel beleidsmatige als praktische ontwikkelingen aan de orde komen. De uitdagingen die gepaard gaan met het beheer van digitale informatiestromen en de voorbereidingen die in gang worden gezet om de digitale archieven ook in de toekomst te kunnen blijven raadplegen, vormen in dit kader een belangrijk aandachtspunt.

Kort wordt stilgestaan bij archief dat zich inmiddels bevindt in de provinciale archiefbewaarplaats bij Het Flevolands Archief. Daarnaast bevat het jaarverslag een beknopte impressie van de impact van COVID-19 op het informatiebeheer bij de provincie.

Het jaarverslag gaat tevens kort in op enkele andere ontwikkelingen in breder perspectief met enkele aandachtspunten voor 2021.

Indien u nog vragen heeft over het bovenstaande, dan ben ik uiteraard graag bereid deze te beantwoorden.

Hoogachtend,

Mr. Jacqueline Deknatel

Provinciearchivaris provincie Flevoland

Bijlage: Jaarverslag 2020 toezicht informatiebeheer provincie Flevoland

Jaarverslag 2020

Toezicht Informatiebeheer Provincie Flevoland

Verslaglegging door mr. [REDACTED]
Archivaris Het Flevolands Archief voor de Provincie Flevoland
versie 1.0
23 april 2021

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2020	0
Samenvatting	2
Actiepunten voor 2021	3
Inleiding	4
A. Informatiebeheer in tijden van COVID-19	5
<i>Thuiswerken</i>	5
<i>Hotspot COVID-19</i>	5
B. Ontwikkelingen in 2020	7
1. Taken en verantwoordelijkheden	7
<i>Wettelijke grondslag</i>	7
<i>Strategisch Informatie Overleg (SIO)</i>	7
<i>Informatiebeheer bij samenwerkingsverbanden</i>	7
<i>Toezicht door de Provinciearchivaris</i>	7
2. Veranderingen in de organisatie	8
3. Beleidsmatige ontwikkelingen	8
<i>Informatiestrategie 2021 - 2024</i>	8
<i>Veranderingen in wet- en regelgeving</i>	9
3. Interne kwaliteitszorg	10
<i>Kwaliteitssysteem</i>	10
<i>Bewustwording en informatievaardigheden</i>	10
4. Bewaren en vernietigen	11
<i>Overzicht van (te bewaren en te vernietigen) informatie</i>	11
<i>Email- en berichtenarchivering</i>	11
<i>Vernietiging</i>	12
5. Digitale duurzaamheid	12
<i>Digitale archivering</i>	12
<i>Migratie</i>	12
<i>e-Depot</i>	13
7. Over te brengen en overgebracht archief	13
C. Andere ontwikkelingen en aandachtspunten	14
Ontwikkelingen bij Het Flevolands Archief	14
Toezicht op GR's en andere verbonden partijen	14
<i>Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vecht</i>	14
<i>GR Randstedelijke Rekenkamer</i>	15
<i>GR BIJ12</i>	15
Tot slot: blijf investeren in kennis en vaardigheden	15

Samenvatting

Dit jaarverslag bevat een weergave van de ontwikkelingen met betrekking tot het archief- en informatiebeheer bij de Provincie Flevoland in 2020. Het is tevens een pleitnota van uw archivaris om te blijven investeren in het verbeteren van uw informatiehuishouding.

De Provincie is zich bewust van het belang van een goede informatiehuishouding en heeft aandacht voor de complexiteit van het digitale informatielandschap. De gevolgen van de Corona-crisis hebben in 2020 echter de overhand gekregen. Deze omstandigheden alsmede de veranderingen in de organisatie hebben ertoe geleid dat de provincie Flevoland het afgelopen jaar ten dele opvolging heeft kunnen geven aan de beleidsuitvoering en lopende projecten.

Een overzicht van de ondernomen acties:

- Er zijn voorbereidingen getroffen voor het vaststellen van de Hotspot COVID-19;
- De provincie beschikt over een globaal overzicht van applicaties/systemen met te bewaren en te vernietigen archiefbescheiden;
- Met het oog op het toekomstig gebruik van SharePoint MS Teams als digitale samenwerk omgeving is de provincie van start gegaan met een pilot waarin archiveringseisen en -functionaliteiten een belangrijke plaats innemen;
- De provincie heeft een start gemaakt met een impactanalyse voor het overbrengen van het archiefblok 2012-2018;
- Er is een verkenning uitgevoerd naar de voor- en nadelen van uitplaatsen van op termijn te vernietigen informatie;
- Ontwikkelingen rondom e-depot en digitale duurzaamheid worden nauwlettend gevolgd en de Provincie werkt aan voorbereidende acties.

De complexiteit van het informatielandschap, de vaart der technologische ontwikkelingen en het toenemende beroep op mensen en middelen zorgen voor de nodige uitdagingen op het gebied van doeltreffend informatiebeheer bij de provincie Flevoland. Met de huidige beschikbaarheid van mensen en middelen is de druk op de Eenheid IV, team DIM, en Cluster B&A hoog. Hierdoor ontstaat het risico dat de voortvarende koers die de provincie de afgelopen jaren heeft ingezet stagneert of zelfs tot achteruitgang leidt.

Vanuit de maatschappij wordt de roep om transparantie groter. Om te kunnen blijven voldoen aan uw verantwoordingsplicht is een continue investering in kennis, mensen en maatregelen ter verbetering van uw informatiehuishouding onontbeerlijk. De betrokkenheid van ambtenaren in de gehele organisatie is nodig om adequaat in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen die voortkomen uit veranderende wet- en regelgeving, het gebruik van nieuwe systemen en applicaties en het duurzaam beheren van informatie.

De actiepunten die voortvloeien uit dit jaarverslag worden hierna schematisch weergegeven. De voorbereidende acties, verkenningen en investeringen met het oog op de duurzame opslag en toegankelijkheid van uw archieven op de langere termijn vormen de rode draad in dit geheel.

Actiepunten voor 2021

Thema	Actiepunten
Taken en verantwoordelijkheden	• Verder in kaart brengen afspraken over informatiebeheer met GR's en andere externe partijen • Oprichting SIO en Vaststelling Hotspot COVID-19 • Nadere invulling toezicht (HFA)
Organisatie en beleid	• Invulling Eenheid CZ-IV • Investeren in kennis en digitale duurzaamheid • Uitwerken Informatiestrategie en thema Informatiebeheer • Voorbereiden op veranderingen in wet- en regelgeving
Kwaliteitszorg	• Intern onderzoek informatiebeheer in DMS • Doorontwikkeling kwaliteitssysteem • Sturen op bewustwording en informatievaardigheden • Aansturen op individuele bijdragen aan toegankelijkheid, transparantie en verantwoordingsplicht
Bewaren en Vernietigen	• Actueel overzicht informatielandschap en bewaarstrategie • Email- en berichtenarchivering • Vernietiging 2019 en 2020 • Digitale vernietiging in (vak)applicaties
Digitale Duurzaamheid	• Afronden impactanalyse overbrenging archiefblok 2012-2018 • Migratie conform richtlijn • Voorbereidende acties digitale duurzaamheid ism HFA
Over te brengen en overgebracht archief	• Archief Randstedelijke Rekenkamer • Bewerking archief technische tekeningen (HFA) • Inventariseren auteursrechten voor Monumenten Inventarisatie Project (HFA)

Inleiding

Met dit jaarverslag wordt conform artikel 9 en 12 van uw Archiefverordening 2018 verslag uitgebracht over de ontwikkelingen van het informatiebeheer bij de Provincie Flevoland over het jaar 2020. Het is tevens een pleitnota van uw archivaris om te blijven investeren in het verbeteren van uw informatiehuishouding.

Zoals bepaald in artikel 8 van uw Archiefverordening kunt u dit jaarverslag gebruiken bij het informeren van Provinciale Staten over de acties die zijn ondernomen ter verbetering van de informatiehuishouding van de provincie.

Overheidsorganisaties hebben, mede gedomineerd door de pandemie, in 2020 te maken gekregen met vele uitdagingen om de informatiehuishouding op orde te houden. De gevolgen van hiaten in het beheer en de toegankelijkheid van informatie zijn het afgelopen jaar breeduit in het nieuws geweest. Gebrek aan transparantie en onvermogen om verantwoording af te leggen leiden tot schrijnende situaties voor de burger en krijgen in toenemende mate journalistieke aandacht.

In het recent verschenen rapport van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed worden meerdere oorzaken aangewezen voor de gebrekkige duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie.¹ Volgens de inspectie wordt het belang van duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie onderschat door bestuurders en topambtenaren en gaat dit gepaard met een gebrek aan een landelijke visie en integrale aanpak. Daarnaast worden afname in kennis over informatiebeheer, onduidelijkheid over verantwoordelijkheden, (verouderde) ICT-oplossingen en het diffuse kader van wet- en regelgeving als oorzaken aangewezen. Enkele van deze factoren zullen in dit jaarverslag aan de orde komen.

In het onderliggende jaarverslag wordt in sectie A een korte impressie gegeven van de impact van COVID-19 op het beheren van informatie door de medewerkers van de Provincie Flevoland. Op 28 december 2020 heeft uw Provincie daarvoor een vragenformulier ontvangen. Deze is op 20 januari 2021 door uw Provincie beantwoord.

In Sectie B wordt verslag uitgebracht van de ontwikkelingen bij de provincie in 2020, met name op het gebied van digitaal informatiebeheer en de voorbereidingen die in gang worden gezet om de digitale archieven ook in de toekomst te kunnen blijven raadplegen. De beleidsmatige ontwikkelingen in dit kader zullen eveneens aan de orde komen. Kort wordt stilgestaan bij archief dat zich inmiddels bevindt in de Provinciale archiefbewaarplaats bij Het Flevolands Archief.

Tot slot wordt in sectie C kort ingegaan op andere ontwikkelingen in breder perspectief met enkele aandachtspunten voor 2021.

¹ Een dementerende overheid 2.0? Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed, 2020

A. Informatiebeheer in tijden van COVID-19

Als gevolg van COVID-19 heeft de Provincie Flevoland het afgelopen jaar te maken gekregen met extra uitdagingen op het gebied van het informatiebeheer, zoals het faciliteren van thuiswerken en het veiligstellen van de informatie die voortvloeit uit de reguliere werkprocessen.

Thuiswerken

De Provincie Flevoland geeft aan dat de medewerkers die vanuit huis werken voldoende toegang hebben tot de digitale omgeving en relevante systemen om hun werkzaamheden uit te kunnen voeren. Voor het faciliteren van online-vergaderingen wordt onder meer gebruik gemaakt van Skype en Microsoft Teams. De Statenvergadering wordt via Pexip georganiseerd. In grotere gezelschappen en voor webinars wordt gewerkt met Webex. Hoewel de systemen en vergadervoorzieningen nauwelijks tot problemen hebben geleid, waren workshops, brainstorm- en andere creatieve sessies digitaal lastiger te realiseren.

Daarnaast maakte de thuiswerksituatie het ook lastig om de beoogde informatieclassificatie aan te pakken. Een extern onderzoek in de vorm van een steekproef met betrekking tot het gebruik van het DMS vanaf 2018 kon helaas niet worden uitgevoerd.

Het beleid was voor COVID er al op gericht dat het gebruik van persoonlijke schijven, netwerkschijven en USB-sticks wordt ontmoedigd. De medewerkers worden aangemoedigd om de bestaande richtlijnen en afspraken te volgen over het opslaan van informatie in de daarvoor bestemde systemen en opslaglocaties. In de COVID-periode is de nieuwe richtlijn over informatiebeheer bij zakelijk gebruik van berichten apps versneld opgesteld en gecommuniceerd.

Het thuiswerken zal ook zeker in de eerste helft van 2021 nog de norm blijven. Het is onvermijdelijk dat sommige werkprocessen hierdoor minder efficiënt of effectief verlopen.

Hotspot COVID-19

Sinds de corona-pandemie landelijk als 'hotspot' is aangemerkt, buigt ook de Provincie Flevoland zich over de vraag welke informatie alsnog bewaard moet worden. Enerzijds ter verantwoording van het gevoerde beleid en om te kunnen voldoen aan WOB-verzoeken, en anderzijds natuurlijk ook om deze ingrijpende gebeurtenis voor de toekomst vast te leggen. Hoewel het 'formele' hotspotproces nog niet in gang is gezet, worden wel voorbereidingen getroffen om de waardevolle informatie gerelateerd aan COVID-19 tijdig binnen de organisatie te identificeren en veilig te stellen. De ID-Raad is geïnformeerd over het voornemen om COVID-19 als (eerste) hotspot vast te stellen. Tevens zijn conceptversies van een richtlijn voor hotspots en een hotspotmonitor opgesteld. De kaderstelling is belegd bij de eenheid Informatievoorziening (Beleid & Architectuur), de uitvoering ligt bij het cluster DIM. Naast de ID-Raad wordt ook de provinciearchivaris geïnformeerd.

Er is een eerste overzicht van wie/welke afdelingen informatie creëren gerelateerd aan COVID-19 en in welke systemen, opslaglocaties en applicaties zich deze informatie bevindt. Dit overzicht zal

in 2021 nog nader worden uitgewerkt. De inkomende documenten gerelateerd aan COVID-19 worden bijgehouden op een lijst. Voor het interne crisisteam is een plaats in het DMS ingericht om de relevante documenten in vast te leggen. Daarnaast is er aandacht voor specifieke werkprocessen die verband houden met COVID-19, zoals de subsidieregelingen. De betrokken afdelingen en medewerkers zijn nog onvoldoende op de hoogte van wat er van hen wordt verwacht in het kader van het veiligstellen van informatie gerelateerd aan COVID-19. Dit bewustwordingstraject zal in 2021 in gang worden gezet.

Deze maatregelen hebben er inmiddels toe geleid dat informatie van het crisisteam, relevante notulen/videotulen/verslagen van andere overlegorganen, besluitvorming met betrekking tot subsidies en maatregelen en specifieke vragen van burgers veilig worden gesteld.

B. Ontwikkelingen in 2020

1. Taken en verantwoordelijkheden

Wettelijke grondslag

De Archiefverordening en het besluit Informatiebeheer van de provincie Flevoland dateren van 2018 en voldoen grotendeels nog als kader voor de invulling van taken op het gebied van informatiebeheer.

Als gevolg van de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) wordt de archivaris niet langer benoemd, maar aangewezen. In dat kader is op 22 juni 2020 in de vergadering van het algemeen bestuur van Het Flevolands Archief Jacqueline Deknatel aangewezen als archivaris voor de provincie Flevoland. Het verdient aanbeveling om bij een volgende actualisering van de Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer de formulering waar nodig aan te passen.

Strategisch Informatie Overleg (SIO)

De provincie Flevoland heeft in 2020 intern invulling gegeven aan een Strategisch Informatie Overleg. Mede door COVID-19 en de beperkte capaciteit is er nog geen SIO ingesteld waar ook externe partners op regionaal niveau bij worden betrokken. Het advies is om hier in 2021 alsnog gevolg aan te geven. In dit SIO zal dan ook de Hotspot COVID-19 formeel kunnen worden vastgesteld.

Informatiebeheer bij samenwerkingsverbanden

Het maken van afspraken met verbonden partijen over het beheren van informatie en duidelijkheid over de verantwoordelijkheden is een belangrijke factor die bijdraagt aan de kwaliteit van de informatiehuishouding. Indien de verantwoordelijkheden ten aanzien van het archief- en informatiebeheer niet duidelijk zijn vastgelegd, ontstaat er risico op informatieverlies.

Aan de hand van de in 2019 opgestelde richtlijn en handreiking over informatiebeheer bij samenwerkingsverbanden heeft de provincie in 2020 verder in kaart gebracht met welke partijen (zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke) samenwerkingsvormen zijn aangegaan. Het gaat hier niet alleen om Gemeenschappelijke Regelingen, maar ook om NV's, BV's en stichtingen. In 2021 worden vervolgstappen genomen om zicht te krijgen op de afspraken die met deze partijen zijn gemaakt omtrent informatiebeheer, waarbij de ontwikkelde richtlijnen worden getoetst op uitvoerbaarheid.

Waar nodig zullen afspraken met verbonden partijen nader worden aangescherpt en vastgelegd. Als het gaat om taken die door de Provincie Flevoland zijn gemandateerd, blijft u als zorgdrager eindverantwoordelijk tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen. In dat kader zijn bijvoorbeeld de afspraken met de Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vecht een aandachtspunt.

Toezicht door de Provinciearchivaris

In 2020 zijn de advies- en toezichthoudende taken van de Provinciearchivaris uitgevoerd door Jacqueline Deknatel in samenwerking met Joep Koorndijk, beiden archivaris bij Het Flevolands

Archief. De aanwijzing van Jacqueline Deknatel als Provinciearchivaris voor Flevoland is bekrachtigd door het bestuur van Het Flevolands Archief in de vergadering van 22 juni 2020. De Provincie archivaris beoogt de opleiding aan de Universiteit van Amsterdam in de zomer van 2021 af te ronden met het diploma Archivistiek A. Samen met collega-archivaris en toezichthouder Joep Koorndijk worden ontwikkelingen en nieuwe inzichten op de voet gevolgd, zodat de kennis en expertise op het vakgebied van archief- en informatiebeheer geborgd zal blijven.

In de zomer van 2020 is conform uw Archiefverordening verslag uitgebracht van het toezicht op het archief- en informatiebeheer bij de Provincie Flevoland in het jaar 2019. Dit verslag is op 24 november 2020 aangeboden aan uw College en tevens ter kennisname naar Provinciale Staten gestuurd.

Het toezicht op het informatiebeheer bij de samenwerkingsverbanden van de provincie die zijn vastgelegd in een Gemeenschappelijke Regeling, is deels voorbehouden aan de archivaris van Het Flevolands Archief en deels aan andere toezichthouders. In sectie C van dit jaarverslag wordt een update gegeven van de ontwikkelingen bij deze gemeenschappelijke regelingen, voor zover bekend.

2. Veranderingen in de organisatie

De provincie is zich bewust van het belang van duurzaam informatiebeheer, maar de gevolgen van coronacrisis hebben in 2020 de overhand gekregen. Daarnaast heeft het vertrek van de teamleider DIM in het najaar van 2020 ertoe geleid dat bepaalde trajecten vertraging hebben opgelopen, zoals de verdere implementatie van het kwaliteitssysteem, de ontwikkeling van de hotspotmonitor en het vaststellen van de hotspot voor COVID-19. Met de komst van de interim teamleider DIM zullen deze activiteiten in 2021 alsnog worden voortgezet.

Over de gehele linie zijn in de organisatie diverse ontwikkelingen gaande op het gebied van (digitaal) informatiebeheer. Een reorganisatie brengt een herverdeling van taken met zich mee. In 2020 is besloten om af te schalen op operationele functies en meer de nadruk te leggen op functies op tactisch en strategisch niveau. Met ingang van 1 januari 2021 worden de bedrijfsvoerende afdelingen samengevoegd in één afdeling Concernzaken. Binnen Concernzaken krijgt de afdeling Service en Middelen-Cluster DIM een nieuwe vorm en wordt het ondergebracht bij de eenheid CZ-IV. De organisatie binnen deze eenheid zal begin 2021 worden opgebouwd.

3. Beleidsmatige ontwikkelingen

Informatiestrategie 2021 - 2024

De provincie heeft in 2020 gewerkt aan de ontwikkeling van de informatiestrategie en agenda voor de periode 2021 – 2024. In deze strategie wordt duurzaam informatiebeheer als apart thema opgenomen. Aangezien er nog te veel onduidelijkheden zijn over de wettelijke kaders en de kostenbijdrage van het Rijk, heeft de provincie nog geen nadere invulling kunnen geven aan dit

thema. Met instemming van uw College is inmiddels wel bestuurlijk de intentie uitgesproken dat de provincie in haar informatiestrategie het scenario 'volgend' zal opnemen. Dat betekent dat beslissingen zullen worden afgestemd op de situatie die voortvloeit uit de veranderingen in wet- en regelgeving en rekening houdend met de financiële slagkracht. Voorop staat dat de provincie zal streven naar transparantie en toegankelijkheid van informatie, om te kunnen voldoen aan verplichte openbaarmaking op de korte termijn en digitale duurzaamheid op de lange termijn. De informatiestrategie en het thema duurzaam informatiebeheer worden in 2021 verder uitgewerkt.

Veranderingen in wet- en regelgeving

Wet open overheid

Vooruitlopend op Wet Open Overheid (WOO) heeft de provincie in 2020 een verkenning in gang gezet om de gevolgen van de nieuwe wet voor het informatiebeheer van de provincie in kaart te brengen. Mede door de vertraging in het wetgevingsproces heeft deze verkenning tijdelijk stilgelegen. Inmiddels zijn de werkzaamheden weer hervat en worden de uitkomsten van de verkenning begin april 2021 verwacht. Met die uitkomsten zal het project 'Informatiebeheer op orde' in de loop van 2021 worden geactualiseerd en in het thema Informatiebeheer als onderdeel van de informatiestrategie worden meegenomen.

Het is van belang dat de provincie Flevoland maatregelen treft voordat de WOO van kracht wordt, onder meer om te kunnen voldoen aan de actieve openbaarmaking van elf nader gespecificeerde categorieën van informatie.

Archiefwet, Archiefregeling en Archiefbesluit

In navolging van de voorgestelde wetswijziging voor de Archiefwet, worden ook de Archiefregeling en het Archiefbesluit aangepast. Deze wijzigingen worden in de loop van 2021 voorbereid. De inwerkingtreding heeft een langere adem en wordt niet verwacht voor 1 januari 2023. Desalniettemin is het raadzaam om voor het informatiebeheer voor te sorteren op de in de Archiefwet voorgestelde verkorting van de overbrengingstermijn naar 10 jaar en in kaart te brengen welke digitale archiefonderdelen in aanmerking zouden kunnen komen voor vervroegde overbrenging. Daarnaast adviseer ik u om na te gaan welke applicaties kunnen voldoen aan de gestelde eisen en richtlijnen voor archivering bij de bron en waarvoor in de toekomst ontheffing van de overbrengingsverplichting voor kan worden aangevraagd. De procedure voor het aanvragen van ontheffing is nog in ontwikkeling, maar zal aan strenge randvoorwaarden worden verbonden.

Digitaal Stelsel Omgevingswet

De complexiteit van het digitaal stelsel omgevingswet vraagt veel van de Provincie Flevoland in de aanloop naar de aansluiting op het digitaal stelsel. Het informatiebeheer rondom omgevingsvergunningen zal wezenlijk veranderen. Per 1 januari 2022 moet de Provincie Flevoland met andere overheden kunnen samenwerken in het digitale stelsel. Dat betekent dat de Provincie dit jaar alles in werking moet stellen om aan de minimale eisen te voldoen. Voor de implementatie wordt samenwerking gezocht met andere provincies en organisaties in de informatieketen. In dat kader is vanuit de provincie Flevoland in 2020 meegewerkt en sturing gegeven aan het ontwikkelen van een architectuur voor informatiebeheer op interprovinciaal niveau. In samenwerking met de

provincie Noord-Brabant is een interprovinciale zaaktypecatalogus opgesteld waarin ook bewaartermijnen zijn opgenomen. De architectuur en interprovinciale zaaktypecatalogus worden als basis gebruikt voor de inrichting van het informatie- en archiefbeheer in de eigen organisatie.

3. Interne kwaliteitszorg

Voor het waarborgen van duurzaam toegankelijk informatiebeheer is een regelmatige toetsing aan vastgestelde kwaliteitseisen van groot belang. Het geplande onderzoek op het informatiebeheer en de archivering in het DMS heeft door het vertrek van de teamleader DIM in 2020 niet plaats kunnen vinden. Dit staat nu op de planning voor 2021. Aan de hand van dit onderzoek kan meer inzicht worden verkregen in de kwaliteit en volledigheid van de vastgelegde informatie in het DMS. Met de uitkomsten kan waar nodig extra sturing worden gegeven aan afdelingen of individuele medewerkers.

Kwaliteitssysteem

Het kader voor monitoring en toetsing van het informatiebeheer is door de provincie Flevoland vastgelegd in een kwaliteitssysteem dat bestaat uit meerdere instrumenten en documenten. Dit systeem bevat een overzicht van verantwoordelijkheden, processen voor toetsing aan vastgestelde kwaliteitseisen en richtlijnen voor metadatering en verbetering van toegankelijkheid van archiefstukken. Het systeem is in 2020 in gebruik genomen en wordt continu doorontwikkeld. In dat kader is in 2020 het InformatieStructuurPlan geactualiseerd op basis van de nieuwe Provisa selectielijst. Tevens zijn de beleids- en uitvoeringscyclus en beleidsprocessen uitgewerkt.

Ook het vraagstuk van privacy versus openbaarheid heeft de aandacht. In samenwerking met de collega's van Informatieveiligheid en Privacy zijn begrippen afgestemd om te kunnen komen tot een eenduidige informatieclassificatie.

Inmiddels wordt bekeken in hoeverre het kwaliteitssysteem kan worden vereenvoudigd zonder dat dit ten koste gaat van het niveau van de kwaliteitszorg.

Bewustwording en informatievaardigheden

Verdere verbetering van de informatiehuishouding vereist inzet, betrokkenheid en training van medewerkers in de hele organisatie. In dat kader heeft de provincie in 2020 een e-learning module ontworpen om medewerkers meer inzicht te geven van het nut en de noodzaak van informatie- en archiefbeheer. Deze module is in eerste instantie ontwikkeld voor functioneel beheerders. De provinciearchivaris juicht elke vorm van bewustwording en training toe en hoopt dat de provincie hier in 2021 een vervolg aan kan geven.

De introductie van een organisatie brede zoekmachine en de implementatie van SharePoint als digitale samenwerkomgeving zijn eveneens belangrijke ontwikkeltrajecten die vragen om ondersteuning voor de medewerkers. De provincie is medio 2020 gestart met een pilot en verkenning op kleine schaal van SharePoint en MS Teams. Deze pilot wordt uitgevoerd in het samenwerkingsverband voor de Regionale Energie Strategie. De clustermanager Beleid & Architectuur is betrokken bij dit project als Quality Advisor en benadrukt het belang van een goede

inrichting van het informatiebeheer en de archivering in deze digitale omgeving. Externe expertise is nodig om SharePoint en MS Teams in de organisatie uit te rollen en de medewerkers hierin mee te nemen. In eerste instantie wordt alleen gestart met Teams voor het faciliteren van vergaderingen. Op termijn zal SharePoint worden geïntroduceerd als werkomgeving, waarbij tevens keuzes zullen moeten worden gemaakt met betrekking tot archivering en eventuele koppelingen met het DMS.

4. Bewaren en vernietigen

Overzicht van (te bewaren en te vernietigen) informatie

Een goed inzicht in het informatielandschap komt ten goede aan de kwaliteit van de informatiehuishouding. De Provincie Flevoland beschikt over een globaal overzicht van applicaties waarin wordt gewerkt. Zo wordt in beeld gebracht welke informatie zich waar bevindt. Het verdient aanbeveling om het informatielandschap actueel te houden en (met name voor de informatie in systemen die op termijn vervangen gaan worden) de bewaarstrategie in beeld te hebben.

Bij de medewerkers wordt erop aangedrongen om documentaire informatie te bewaren in het DMS, dan wel in de taakspecifieke applicaties. Het gebruik van afdelingsschijven, persoonlijke drives of niet geregistreerde applicaties wordt ontmoedigd. Desondanks bevindt zich her en der nog ongestructureerde informatie. Het is van belang dat de medewerkers worden gewezen op de risico's die hieraan verbonden zijn. 'Wat is nodig om het proces te reconstrueren en verantwoording af te kunnen leggen?' zijn in dit verband belangrijke vragen.

Email- en berichtenarchivering

Bij elke organisatie komt het voor dat belangrijke e-mails (en bijlagen) in de mailbox van medewerkers en bestuurders ondergesneeuwd raken en van de radar verdwijnen. Met de recente nieuwsberichten over ontbrekende mailboxen in relatie tot de verantwoordingsplicht wordt het belang van een vastomlijnd beleid voor email- archivering opnieuw onder de aandacht gebracht. De richtlijn die de provincie Flevoland hiervoor heeft ontwikkeld, bevat handvatten voor het beheer van de eigen mailbox als het gaat om het bewaren van formele berichten. De medewerker is verantwoordelijk voor het schonen van de eigen mailbox en het registreren van de relevante mails in de bijbehorende zaak. De vraag is echter of hier in de praktijk voldoende gehoor aan wordt gegeven. Mede gezien de recente ontwikkelingen en discussies die nu gaande zijn, adviseer ik de provincie Flevoland om vooralsnog de richtlijnen te volgen van de rijksoverheid en afhankelijk van rollen/functies mailboxen van vertrokken ambtenaren nog voor een bepaalde periode² of zelfs permanent te bewaren als het belangrijke ambtenaren of bestuurders betreft. Het archiveren van een mailbox strookt niet met de wettelijke kaders, maar is uit voorzorg en in afwachting van adviezen die mogelijk nog vanuit de sector gaan volgen een veilige keuze.

Mede als gevolg van COVID-19 en de thuiswerksituatie heeft de provincie in 2020 alles in het werk gesteld om de richtlijn voor het informatiebeheer in apps en social media te bekrachtigen. Alle

² Het rijk houdt een periode van 10 jaar aan.

medewerkers in de provincie zijn in 2020 op de hoogte gesteld van de richtlijn. De richtlijn is gepaard gegaan met een handreiking waarin wordt uitgelegd hoe de berichten kunnen worden vastgelegd. Het is van belang dat zowel ambtenaren als bestuurders bewust worden gemaakt van hun individuele verantwoordelijkheid in dit proces. Het advies is om deze boodschap periodiek te herhalen.

Vernietiging

De provincie heeft in 2020 een lichte achterstand in de vernietigingsrondes opgelopen. De lijst van 2018 is afgerond en de daadwerkelijke vernietiging zal begin 2021 in gang worden gezet. De vernietigingslijst van 2019 ligt nu ter beoordeling bij Het Flevolands Archief. Tevens worden inmiddels voorbereidingen getroffen voor de beoordeling van de Vernietigingslijst van 2020.

Digitale vernietiging in het DMS en de vakapplicaties blijft een aandachtspunt. In systemen die geen geautomatiseerde vernietigingsfunctie hebben, zal de vernietiging vooralsnog handmatig moeten worden uitgevoerd.

5. Digitale duurzaamheid

Digitale archivering

Zowel voor bestaande als voor nieuwe systemen en applicaties is het van belang dat daarin opgeslagen ook op de langere termijn terug te vinden is, betrouwbaar blijft en geraadpleegd kan worden. In dit kader is de provincie in april 2020 van start gegaan met een verkenning van de acties die nodig zijn om het archiefblok 2012-2018 digitaal over te kunnen brengen. Op basis van deze impactanalyse wordt een archiefbewerkingplan opgesteld voor de opschoning en bewerking van het archiefblok. Dit traject zal in 2021 worden voortgezet.

De digitale archivering in andere applicaties heeft eveneens de aandacht van de provincie. In 2020 heeft de provincie enkele werkprocessen onder de loep genomen om te kijken in hoeverre een overstap naar een ander systeem wenselijk is. Het betreft hier onder meer de systemen voor Financiën en HRM. De archiveringsfunctionaliteiten in deze nieuwe systemen zijn van doorslaggevende betekenis bij de te maken keuzes. Door van tevoren zicht te hebben op de gewenste inrichting, metadatering en de mogelijkheden om te 'archiveren by design' kan de informatie in deze systemen direct vanaf het ontstaansmoment duurzaam toegankelijk gemaakt worden. Dit voorkomt complexe en tijdrovende bewerkingsslagen achteraf zoals nu bij de bewerking van het hierboven genoemd archiefblok het geval is.

Migratie

Voor de verplaatsing van informatie van oude naar nieuwe systemen heeft de provincie in 2020 een richtlijn conversie en migratie opgesteld. Aan de hand van deze richtlijn kunnen de migraties stapsgewijs worden uitgevoerd. Voordat demigratie wordt uitgevoerd, dient vast te staan dat het nieuwe systeem aan de eisen voldoet om als beheeromgeving in gebruik te worden genomen. Het advies is om na afronding van de werkzaamheden een verklaring van migratie op te stellen waarin het proces en specificatie van de archiefstukken die het betreft, worden vastgelegd.

e-Depot

Ter voorbereiding op het overbrengen van digitale archieven naar een e-Depot heeft de provincie in 2020, naast de hiervoor vermelde impactanalyse voor het archiefblok 2012-2018, een verkenning uitgevoerd op de mogelijkheid om vernietigbare informatie in het e-depot onder te brengen ('uit te plaatsen'). Hieruit is naar voren gekomen dat de provincie onder de huidige omstandigheden in de nabije toekomst geen gebruik wil maken van deze mogelijkheid.

Nu het Rijk heeft besloten zich vanaf 2024 terug te trekken als de partner uit de Regionaal Historische Centra, is de ontwikkeling van de e-depot voorziening van het Nationaal Archief ter discussie komen te staan. Mede hierdoor, door de pandemie en de beperkt beschikbare capaciteit heeft Het Flevolands Archief met betrekking tot de organisatorische invulling en technische infrastructuur helaas niet de voor 2020 beoogde stappen kunnen zetten. Desalniettemin richt Het Flevolands Archief zich op het verder in kaart brengen van de aansluitvoorwaarden voor specifieke digitale archieven en andere voorbereidende acties, die in samenwerking met de partners in gang kunnen worden gezet.

Daarnaast werkt Het Flevolands Archief aan de ontwikkeling van een visie rondom digitale duurzaamheid en het e-Depot. Bij de ontwikkeling van deze visie wordt uiteraard rekening gehouden met de wensen en omstandigheden van de partners van HFA.

7. Over te brengen en overgebracht archief

In 2020 heeft de provincie geen archieven overgebracht naar de provinciale archiefbewaarplaats bij het Flevolands Archief. Er zijn wel voorbereidingen getroffen voor het overbrengen van de archiefstukken van de vertrouwenscommissie voor de herbenoeming van de Commissaris van de Koning. Het betreft hier niet-openbare stukken die verzegeld en gerubriceerd als geheim in de archiefbewaarplaats worden opgenomen, conform de verordening op de vertrouwenscommissie Flevoland 2020.³

Het geplande overleg met de Randstedelijke Rekenkamer over de overbrenging van het archiefblok vanaf 2005 heeft in 2020 vanwege Corona niet plaats kunnen vinden. Dit overleg is verplaatst naar juli 2021.

In de provinciale archiefbewaarplaats bij Het Flevolands archief bevinden zich enkele archieven van de provincie waarvoor nog nadere bewerkingen nodig zijn voordat deze kunnen worden geraadpleegd. Het betreft hier in de eerste plaats een (digitaal) archief met technische tekeningen waarvoor nog aanvullende beschrijvingen en metadatering dienen te worden toegevoegd. Dit is een omvangrijk en tijdrovend traject. Daarnaast worden voor het archief 'Monumenten Inventarisatie Project de auteursrechten in kaart gebracht.

³ DOCUVITP-#2576618-v4-Verordening_op_de_Vertrouwenscommissie_Flevoland_2020

C. Andere ontwikkelingen en aandachtspunten

Ontwikkelingen bij Het Flevolands Archief

Het Flevolands Archief heeft in 2020 haar organisatie voorbereid op de verzelfstandiging die per 1 januari 2021 een feit is. De samenwerking met Het Utrechts Archief is in het laatste kwartaal van 2020 afgebouwd. Met de komst van een tweede archivaris worden de toezichthoudende taken nader ingevuld en is er meer ruimte om specifieke vraagstukken onder de loep te nemen.

In gezamenlijkheid met de partners van de GR HFA wordt ook een koers uitgestippeld voor het duurzaam bewaren en toegankelijk maken van de digitale archieven van de zorgdragers. De provincie Flevoland is daarin een waardevolle gesprekspartner. De financiering van dit traject zal in 2021 verder gestalte krijgen.

Toezicht op GR's en andere verbonden partijen

Via gemeenschappelijke regelingen en andere samenwerkingsverbanden worden bepaalde uitvoerende taken van de Provincie Flevoland uitbesteed aan andere organisaties. De verplichting om deze gemeenschappelijke regelingen in een register bij te houden berust nu nog bij de Provincie. Met ingang van 1 juli 2021 vervalt deze verantwoordelijkheid en worden gemeenschappelijke regelingen zelf verantwoordelijk voor het bijhouden van het centrale register.

Het toezicht op het informatiebeheer bij gemeenschappelijke regelingen waar de Provincie Flevoland aan verbonden is, is deels voorbehouden aan het Flevolands Archief. In 2020 is een eerste aanzet gedaan voor een hernieuwde kennismaking met deze GR's. Voor de GR's waar ook de provincie Flevoland aan deelneemt betreft dit GR Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vecht (OFGV) en de Randstedelijke Rekenkamer. Daarnaast is de provincie verbonden in GR's met een andere toezichthouder, zoals BIJ12 (toezichthouder: provinciearchivaris Utrecht).

Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vecht

Toezichthouder: Archivaris Het Flevolands Archief

In samenspraak met de partners in de GR OFGV is Het Flevolands Archief in februari 2020 gestart met een inspectie op het beheer door de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek van de nog niet overgebrachte archieven. De rapportage is inmiddels afgerond en de uitkomsten zijn met de betrokken partners gedeeld. In het verlengde van deze rapportage zal – in samenspraak met de toezichthouders van de partner organisaties – een hernieuwde invulling aan het toezicht worden gegeven. Met betrekking tot het informatiebeheer van de primaire taken is een belangrijke aanbeveling om de afspraken tussen de OFGV en de deelnemende Provincie goed in beeld te krijgen en waar nodig aan te passen en vast te leggen.

GR Randstedelijke Rekenkamer

Toezichthouder: Provinciearchivaris Flevoland (Het Flevolands Archief)

In de GR Randstedelijke Rekenkamer is vastgesteld dat Gedeputeerde Staten van Flevoland als zorgdrager verantwoordelijk is voor de archiefbescheiden van de Randstedelijke Rekenkamer. Het toezicht op het informatiebeheer bij de rekenkamer is voorbehouden aan de provincie-archivaris van Flevoland. Er zijn nog geen afspraken gemaakt over de uitvoering van dit toezicht. Het kennismakingsgesprek dat in dat kader gepland stond voor september 2020, heeft helaas vanwege COVID-19 geen doorgang kunnen vinden. Hier zal in 2021 alsnog een afspraak voor worden gemaakt. De Rekenkamer heeft nog geen archieven overgebracht naar de provinciale archiefbewaarplaats bij Het Flevolands Archief.

GR BIJ12

Toezichthouder: Provinciearchivaris Utrecht (Het Utrechts Archief)

In 2018 hebben de provincies mandaat verleend aan BIJ12 voor het archief- en informatiebeheer van de primaire taken van BIJ12. Mede gezien de recente berichtgeving over de informatieveiligheid van de verouderde ICT-systemen is het van belang om de ontwikkelingen te blijven volgen. In dat kader blijven de provinciearchivarissen met elkaar in contact en houdt de provinciearchivaris van Utrecht als toezichthouder een vinger aan de pols. Op het moment van totstandkoming van dit jaarverslag was helaas nog geen informatie beschikbaar over de laatste stand van zaken en eventuele gevolgen voor het informatiebeheer.

Tot slot: blij investeren in kennis en vaardigheden

De explosieve groei aan digitale informatie, het toenemend aantal samenwerkingsverbanden en de daarmee gepaard gaande complexiteit, zetten onze informatiehuishouding steeds verder onder druk. Er is meer nodig dan alleen nieuwe technologieën en het bewustzijn van ieders verantwoordelijkheid in het grotere geheel om naar oplossingen toe te werken. Blijven investeren in kennis en informatievaardigheden van zowel informatieprofessionals als andere ambtenaren in uw Provincie is minstens zo belangrijk. In dat kader sluit ik graag af met een verwijzing naar het artikel in het recent verschenen e-zine van het Rijksprogramma voor duurzaam digitale informatiehuishouding: 'Breng de informatiebeheerder terug!'⁴

⁴ <https://magazines.informatiehuishouding.nl/rddimpact/2021/03/breng-de-informatiebeheerder-terug>